

PRACE TRÓJSTRONNEJ KOMISJI

19 maja 2011 r. odbyło się posiedzenie Prezydium Trójstronnej Komisji ds. Gospodarczo-Społecznych.

Podczas posiedzenia omówiono stanowisko partnerów społecznych w sprawie wstrzymania przez rząd zwiększenia środków na Fundusz Pracy. Strona rządowa poinformowała o decyzji dotyczącej zmian w planie finansowym Funduszu Pracy. Zgodnie z nią dodatkowe 80 mln zł zostanie przeznaczone na refundację pracodawcom wynagrodzeń i składek ZUS młodocianych pracowników. Decyzja ta, podjęta na wniosek partnerów społecznych, rozwiązała tylko w niewielkim stopniu istniejące potrzeby. Partnerzy społeczni będą w dalszym ciągu czynić zabiegi o zwiększenie środków finansowych z tego Funduszu na walkę z bezrobociem.

Kolejnym punktem porządku obrad była sprawa weryfikacji kwot kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej. Strona rządowa poinformowała, że MPiPS przygotowuje projekt ustawy, zgodnie z którym zostałyby podniesione progi dochodowe uprawniające zarówno do pomocy społecznej, jak i świadczeń rodzinnych. Projekt ten zostanie skierowany do konsultacji na posiedzenie zespołu ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych.

W kolejnych punktach omówiono: możliwość dobrych praktyk w zakresie wypracowania i konsultowania stanowisk rządu do projektów dokumentów UE stosownie do stanowiska partnerów społecznych – w tym punkcie przewodniczący Komisji, wicepremier Waldemar Pawlak zobowiązał się, że wystąpi do poszczególnych resortów aby partnerzy społeczni byli informowani o przyjętych stanowiskach rządu do opiniowanych dokumentów Unii Europejskiej.

Ożywiona dyskusja rozgorzała wokół zagadnienia miejsca dialogu społecznego w horyzontalnych strategiach rozwoju kraju na lata 2013-2020 opracowanych przez rząd. Jak się okazuje, dialog społeczny jest właściwie nieobecny. Jak zauważył Janusz Gołąb, sekretarz Prezydium TK (OPZZ), który wywołał ten temat dyskusji, w strategii dotyczącej kapitału społecznego dialog społeczny właściwie się nie pojawia, a zgodnie z zapisami ma być wręcz połączony z dialogiem obywatelskim. Podobnie rzecz się ma z strategią dotyczącą innowacyjności i efektywności gospodarki oraz strategią sprawnego państwa i kapitału ludzkiego. Zapytał zatem, czy oznacza to, że w ramach strategii likwiduje się dialog społeczny? Sławomir Broniarz (ZNP OPZZ) podkreślił, że konieczna jest dyskusja na temat zadań i roli Trójstronnej Komisji, tak aby nie stała się ona ciałem fasadowym. Po ożywionej dyskusji Prezydium Trójstronnej Komisji postanowiło, że istnieje konieczność zapewnienia odpowiedniego miejsca dialogu społecznego w 9 horyzontalnych strategiach sektorowych. Strategie mają zostać przekazane partnerom społecznym a następnie mają być przedmiotem prac Trójstronnej Komisji i jej zespołów proble-

nowych.

Ostatnim punktem w planie posiedzenia Prezydium TK było pismo OPZZ w sprawie terminów i trybu opiniowania projektu założeń budżetu na 2012 rok skierowane do premiera Donalda Tuska. Sławomir Broniarz (ZNP OPZZ) podkreślił, że działania ministra finansów, polegające na pisaniu aroganckich pism do partnerów społecznych, stawiających ich przed faktem dokonanym w postaci projektu budżetu bez uprzednich konsultacji wskaźników, sprawiają, że Trójstronna Komisja staje się ciałem fasadowym, bez większego znaczenia. Zauważył, że dziwić może brak sprzeciwu wicepremiera Waldemara Pawlaka, przewodniczącego TK, wobec działań ministra finansów. A przecież terminy dotyczące poszczególnych wskaźników są sztywne, zapisane ustawowo i nie podlegają interpretacji ministra finansów. Niestety, przekaz od rządu do społeczeństwa jest taki, że to związki zawodowe blokują prace nad budżetem, a przecież to rząd nagina prawo. Uczestniczący w posiedzeniu Franciszek Bobrowski, wiceprzewodniczący OPZZ dodał, że jest to klasyczny przykład ignorowania dialogu społecznego, co negatywnie wpływa na stosunki społeczne w Polsce. Przewodniczący TK Waldemar Pawlak oświadczył, że dyskusja nad terminami i trybem miała miejsce podczas spotkania Rady Ministrów i zgodnie z przedstawioną opinią prawną bez zgody partnerów społecznych budżet nie może trafić do Sejmu. Zaproponował, by w celu rozwiązania problemu, skrócenia terminów przedstawienia opinii do projektu budżetu, każda z organizacji partnerów społecznych przygotowała po kilka kluczowych dla niej punktów a następnie by w dialogu autonomicznym spośród zgłoszonych spróbować uzgodnić te, które mogły by być przedmiotem negocjacji z ministrem finansów. Partnerzy społeczni przychylni się do przedstawionego wniosku i podejmą próbę ustalenia najważniejszych zagadnień, których rozwiązanie pozwoli na podjęcie przez nich decyzji umożliwiających skrócenie prac nad projektem budżetu na rok 2012.

W sprawach różnych Janusz Gołąb, skierował pytanie do premiera Waldemara Pawlaka na temat informacji prasowych dotyczących nienaliczania, przez ZUS, do kapitału początkowego, składek za osoby studiujące w latach 1984-1999. Pytanie to spowodowało Jolantę Fedak, minister pracy do krótkiego expose w sprawie systemu emerytalnego opartego na zdefiniowanej składce, który sprawia, że wiele osób – matki na urlopach wychowawczych, studium, osoby opiekujące się starszymi rodzicami – są poszkodowane. Oczekuje się, że państwo będzie „dosypywać” pieniędzy dla tych, których przez jakiś czas nie było na rynku pracy. Zdaniem minister pracy należy odejść od tego systemu na rzecz systemu redystrybucyjnego a zdefiniowaną składkę zostawić jako dodatkową i nieobowiązkową. Jeśli jest chęć „dosypywania” to od razu trzeba ustalić emeryturę obywatelską na określonym poziomie. Pytanie OPZZ pozostało jednak bez odpowiedzi.

TRZY ZESPOŁY TK O PROJEKCIE USTAWY O DODATKOWYM UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM

18 maja 2011 r. odbyło się wspólne posiedzenie 3 zespołów problemowych Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych: ds. usług publicznych, ds. polityki gospodarczej i rynku pracy oraz ds. ubezpieczeń społecznych. Tematyka posiedzenia została ustalona na posiedzeniu Prezydium TK i dotyczyła projektu ustawy o dodatkowym ubezpieczeniu zdrowotnym, przygotowanym przez Ministerstwo Zdrowia. Projekt jest obecnie na etapie zakończenia konsultacji społecznych, był także wstępnie omawiany na posiedzeniu Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia w dniu 5 kwietnia 2011 r. Ze względu na ważność projektowanej tematyki i jej wpływu na skutki społeczne partnerzy społeczni uznali za zasadne ponowne wznowienie dyskusji w tej sprawie.

Ze strony OPZZ udział brały następujące osoby: Bogdan Grzybowski i Norbert Kusiak – członkowie Zespołu ds. polityki gospodarczej i rynku pracy, Beata Wójcik – członek Zespołu TK ds. ubezpieczeń społecznych, Renata Górna – radca w zespole ds. ochrony zdrowia OPZZ. Posiedzeniu przewodniczył prezes ZNP Sławomir Broniarz – przewodniczący Zespołu problemowego TK ds. usług publicznych. W spotkaniu, oprócz statutowych członków zespołów udział wzięli m.in. Jakub Szulc – sekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia, Halina Olendzka – Rzecznik Ubezpieczonych, Paweł Kalbarczyk – przewodniczący Komisji Ubezpieczeń Zdrowotnych i Wypadkowych Polskiej Izby Ubezpieczeń oraz przedstawiciele ZUS, Ministerstwa Finansów i eksperci zgłoszeni przez członków zespołów.

Minister J. Szulc przedstawił krótko główne założenia projektu ustawy o dodatkowym ubezpieczeniu zdrowotnym oraz przekazał informacje dotyczące rynku usług zdrowotnych w Polsce. Przedstawiciele stron i eksperci zabierając głos w przedmiotowej sprawie przedstawili swoje stanowiska i opinie odnośnie projektowanej nowej regulacji.

Przedstawiciele OPZZ przedstawili najważniejsze zastrzeżenia związane z ww. ustawą. Wskazaliśmy, że od dawna oczekujemy spójnej i kompleksowej koncepcji wprowadzającej dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne, które mogłyby być dobrowolnie nabywane przez ubezpieczonych, przy zachowaniu konstytucyjnej zasady równości i solidaryzmu społecznego. Jednak projektowana ustawa w ocenie OPZZ nie kreuje nowej rzeczywistości, w jakiej mogłyby funkcjonować dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne na zasadzie dobrowolności, ale znacząco ingeruje w funkcjonujące dzisiaj i uregulowane prawnie obszary w zakresie ubezpieczeń chorobowych, wypadkowych czy medycyny pracy. Wskazaliśmy, że w zaproponowanym rozwiązaniu projektodawca wprowadza nowe zasady finansowania świadczeń opieki zdrowotnej w zakresach i obszarach, które są obecnie finansowane ze środków publicznych w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego czyli w konsekwencji ustawodawca nakłada na ubezpieczonych obowiązek ponownego, dodatkowego finansowania zakresu świadczeń zdrowotnych już uregulowanych i finansowanych.

Najważniejsze zastrzeżenia zdaniem OPZZ dotyczą następujących obszarów: zakresu dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych, ingerowania w system medycyny pracy, definiowania dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych, finansowania dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych m.in. przez zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Pozostali partnerzy społeczni podnosili podobne argumenty wskazane przez nas, niemniej jednak ocena projektu ustawy jako całości była bardzo krytyczna. Minister Jakub Szulc wskazał, że wszystkie uwagi zgłoszone w czasie konsultacji społecznych są obecnie przedmiotem analizy, zaś 20 maja br. w czasie międzyresortowej konferencji uzgodnieniowej będą przyjmowane konkretne rozwiązania i rozstrzygnięcia. Po długiej i burzliwej dyskusji, na zakończenie uzgodniono, że w pierwszych dniach czerwca br.

należałoby zwołać jeszcze jedno posiedzenie poświęcone tej tematyce, informujące o wynikach konsultacji społecznych i ostatecznym kształcie projektu ustawy skierowanej do parlamentu. **RG**

KONFERENCJA U PREZYDENTA: „JAK ZAPEWNIĆ POLAKOM GODZIWE EMERYTURY”

18 maja 2011 r. odbyła się w Belwederze zorganizowana w ramach Forum Debaty Publicznej „Solidarne społeczeństwo, bezpieczna rodzina” debata pt. Jak zapewnić Polakom godziwe emerytury w przyszłości. Do udziału w debacie zaproszeni zostali przez prezydenta Bronisława Komorowskiego przedstawiciele rządu, nauki oraz partnerów społecznych.

„Coraz większy niepokój budzi przewidywana wysokość przyszłych emerytur. Trzeba dać odpowiedź, która dawałaby nadzieję, opartą o realne możliwości, odpowiedź na pytanie zasadnicze: czy jest możliwe zwiększanie emerytur w przyszłości, czy jest możliwe zapewnienie nieobniżania tych emerytur” – powiedział prezydent zagajając dyskusję.

Dyskusja, obok zgłaszanych postulatów wyrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, koncentrowała się wokół zagadnień związanych ze wzmocnieniem systemu emerytalnego ze środków budżetowych. Potrzeba taka wynika z dokonywanych symulacji, z które wskazują, że w perspektywie najbliższych lat stopa zastąpienia, czyli stosunek wysokości emerytury do ostatniego wynagrodzenia, wyrażony w procentach, będzie systematycznie maleł. Z około 50-55% obecnie w roku 2050 może być o połowę niższy. Trzeba zatem już dziś podejmować dyskusję nad konieczną modyfikacją systemu, aby w indywidualnych przypadkach bardzo niskich emerytur, których będzie przybywać, chronić przyszłych emerytów przed ubóstwem.

Różnice zdań między ekspertami sprowadzały się głównie do problemu wprowadzania zasad redystrybucji do systemu opartego na formule zdefiniowanej składki. Polegały na tym, czy redystrybucja środków na wzmocnienie systemu jest konieczna a jeśli tak to czy powinna mieć miejsce wewnątrz systemu czy też wspierać go poprzez rozwiązania obok systemowe.

Debatowano (słowo mało adekwatne, gdyż każdy z panelistów miał 4 minuty na wypowiedź) nad wprowadzeniem emerytury obywatelskiej (minister pracy Jolanta Fedak), wprowadzeniem tzw. filaru zerowego (Krzysztof Hagemeyer – Międzynarodowe Biuro Pracy, Genewa), czy też uzupełnianiu systemu emerytalnego komponentem obowiązkowego ubezpieczenia opiekuńczego (Piotr Błędowski – Szkoła Główna Handlowa).

Wielu mówców zwracało uwagę na podstawową przyczynę niskich świadczeń, jaką jest sytuacja na rynku pracy (bezrobocie, niskie płace, zwalnianie z pracy osób w starszym wieku).

W kontekście rynku pracy i potrzeby przedłużania okresów aktywności zawodowej (nie tylko poprzez podniesienie wieku emerytalnego) uznano za niezbędne kompleksowe podejście do osób starszych w zakresie: ochrony zdrowia (poprawa stanu zdrowia osób starszych); kształcenia ustawicznego; zarządzania wiekiem przez przedsiębiorców (pracodawców) i form aktywnego starzenia.

Z proponowanych rozwiązań szczegółowych godnymi rozważania, jak się wydaje, są następujące rekomendacje zgłoszone w trakcie dyskusji: podniesienie wysokości składki opłacanej z budżetu za rodzinnych opiekunów rezygnujących z zatrudnienia lub zmniejszających jego wymiar – do poziomu odpowiadającego wysokości składki płaconej przez rezygnację; podniesienie wysokości składki opłacanej z budżetu za osoby na urloпах macierzyńskich i wychowawczych; opłacanie składki za inne osoby, które nie z własnej winy „wypadły” z rynku pracy; bezrobotni – za okres dłuższy niż okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych), pobierający renty i zasiłki z tytułu niezdolności do pracy.

Debata ma być kontynuowana na bardziej skonkretyzowane tematy zarysowane w dyskusji (poza powyższymi m.in. rola emerytury minimalnej, nowe zasady waloryzacji składki oraz emerytur i rent). **AS**